

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Basın özgürlüğü, birçok anayasada, uluslararası bildiri ve sözleşmede düşünceyi açıklama özgürlüğü ile birlikte ele alınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 28. Maddesi "Basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır" şeklindedir. Ancak Türkiye'de gazetecilerin maruz kaldığı saldırı, baskı ve hak ihlalleri artarak devam etmektedir. Özellikle kadın gazeteciler, kadın kimliklerinden dolayı mesleki faaliyetlerini icra ederken birçok saldırı, baskı, tehdit, hukuksuz gözaltı, yargılanma ve tutuklanmalara maruz kalmaktadırlar. Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu'nun 3 Nisan 2023'te açıkladığı raporda, 2023 yılının ilk üç ayında kadın gazetecilerin karşı karşıya kaldığı sorunlara dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda kadın gazetecilere yönelik devam eden ayırıcı politikaların, saldırıların, baskı ve hak ihlallerinin araştırılması, önlenmesi ve kadın gazetecilerin mesleklerini özgürce icra etmeleri için gerekli koşulların sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Şevin Coşkun

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Basın ve ifade özgürlüğü, bir ülkenin demokratik niteliğini belirleyen en önemli faktörlerden biridir. Aynı zamanda toplumun doğru haber alma hakkı için de büyük bir önem taşımaktadır. Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün hazırladığı 2022 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre Türkiye, 180 ülke içerisinde 149'uncu sırada yer almaktadır. Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğüne yönelik ihlaller artarak devam etmektedir. Gazeteciler her türlü baskı, saldırı ve hukuksuzluklarla karşı karşıya kalmaktadır.

Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu (MKGP), 2023 yılının ilk 3 ayında kadın gazetecilere yönelik yaşanan hak ihlalleri raporunu açıkladı. Cezaevlerinde en az 18 kadın gazetecinin tutuklu bulunduğu açıklanan rapora göre; Ocak, Şubat ve Mart aylarında en az 33 gazeteci hakim karşısına çıkmış, 6 gazeteci gözaltına alınmış, 12 gazeteci saldırıya uğramış, 7

gazeteci hakkında soruşturma açılmış, 5 gazeteci çıplak aramaya maruz kalmış, 1 gazeteciye hücre cezası verilmiş, 2 gazeteci işinden olmuş, 3 gazeteciye hapis ve para cezası verilmiş, 1 gazeteci tutuklanmış ve 1 gazetecinin infazı yakılmıştır.

Raporda; Ocak, Şubat ve Mart aylarında yaşanan hak ihlalleri şu şekilde sıralanmıştır. Ocak ayında en az 14 kadın gazeteci hâkim karşısına çıkmış, 2 gazeteci hakkında soruşturma açılmış, 1 gazeteci gözaltına alınmış, 2 gazeteci haber takibi sırasında saldırıya uğramış, 1 gazeteci işten çıkarılmış, 2 gazeteciye toplamda 4 yıl 10 gün hapis cezası verilmiştir. 29 Ekim 2022'de tutuklanan 9 kadın gazeteciden JINNEWS muhabirleri Habibe Eren ve Öznur Değer ile Mezopotamya Ajansı Yazı İşleri Müdürü Diren Yurtsever, muhabirleri Berivan Altan ve Ceylan Şahinli Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde işkence ve kötü muameleye maruz kalmıştır. JINNEWS muhabiri Derya Ren ise Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevi'nde çıplak arama dayatmasına maruz kalmış, darp edilmiş ve 3 gün hücre cezası verilmiştir.

Maraş merkezli depremin meydana geldiği Şubat ayında ise en az 25 gazeteci depremde yaşamını yitirirken 10 kadın gazeteci saldırı ve engellemelere maruz kalmış, 11 gazeteci hâkim karşısına çıkmıştır. Bu ay içerisinde 1 gazeteci tutuklanmış, 2 gazeteci hakkında soruşturma açılmış, 2 gazeteci haber takibi sırasında gözaltına alınmış, 1 gazeteci işinden ayrılmıştır.

Mart ayında ise 8 gazeteci hâkim karşısına çıkmış, 2 gazeteci hakkında dava açılmış, 2 gazeteci gözaltına alınmış, 1 gazeteciye 41 bin 666 TL para cezası verilmiş, yaptığı deprem haberleri gerekçesiyle 1 gazeteci hakkında soruşturma açılmıştır. Ayrıca Sincan Kadın Cezaevi'nde tutulan Dilan Oynaş'ın infazı 4. kez yakılarak tahliyesi 6 ay daha ertelenmiştir.

Bu bağlamda; kadın gazetecilerin, kadın kimlikleri ve mesleki faaliyetleri nedeniyle maruz kaldıkları ayırımcı uygulamaların, saldırıların, baskıların, hukuksuz gözaltı ve yargılamaların ve diğer tüm hak ihlallerinin araştırılması, önlenmesi, sorumluları hakkında gerekli işlemlerin başlatılması ve kadın gazetecilerin mesleklerini özgürce icra edebilmeleri için gerekli koşulların sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Harun
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	İdris
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Calhan
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kellu Bey
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	İdris
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	İdris
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Wahid
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Baran
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Şahin
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RİDVAN TURAN	MERSİN	Rıdvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Ali
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzes
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu